

LEGISLATÍVNE RIEŠENIA SEX-BIZNISU VO SVETE

Informačný materiál

Predaj sexuálnych služieb (v minulosti nazývaný prostitúcia) sa považuje za „najstaršie remeslo sveta“. Naprieč svetom môžeme nájsť rôzne modely, akými krajiny pristupujú k existencii ponuky a dopytu predaja sexuálnych služieb.

Prohibícia sex-biznisu

Ide o zákaz sex-biznisu v zmysle stíhania všetkých zainteresovaných strán.

Nevýhody: Podľa Svetovej zdravotníckej organizácie kriminalizácia sex-biznisu zvyšuje riziko šírenia HIV. Zvyšuje zraniteľnosť ľudí pracujúcich v sex-biznise, nakoľko zhoršuje ich prístup k pomáhajúcim službám, podporuje diskrimináciu týchto ľudí a celkovo ich marginalizuje (odsúva na okraj spoločnosti). Zároveň uberá dospelým ľuďom právo na voľbu povolania.

Abolicionizmus

Abolicionizmus trestá väčšinou tretie strany sex-biznisu.

Znáмым abolicionistickým modelom v Európe je tzv. „Švédsky model“, ktorý uplatňuje stíhanie ľudí, ktorí sexuálne služby kupujú.

Nevýhody: Tak ako prohibícia zvyšuje zraniteľnosť ľudí, ktorí pracujú v sex-biznise a pokiaľ chcú zarobiť, musia sa skrývať.

Pye Jakobsson, prezidentka The Global Network of Sex Work Projects, ktorá pochádza zo Švédska a v minulosti pracovala v sex-biznise o tomto prístupe hovorí:

„Abolicionistický prístup ignoruje hlas ľudí zo sex-biznisu, ktorí s týmto prístupom nesúhlasia. Neberú ľudí zo sex-biznisu ani ako nositeľov dôležitých informácií o potenciálnych incidentoch vykorisťovania, ani ako partnerov v rámci HIV prevencie.“

Regulácia sex-biznisu

Sex-biznis netrestá, je regulovaný (napr. povinná registrácia, zdravotných prehliadok a pod.).

Nevýhody: Práca v sex-biznise je odsudzovaná, a tak registrácia môže byť pre ľudí pracujúcich v sex-biznise riziková z dôvodu odhalenia. Povinné lekárske prehliadky nariadené štátom sú často neadekvátne, ignorujú aktuálne vedecké poznanie a zasahujú do ľudských práv ľudí pracujúcich v sex-biznise, nakoľko ochrana zdravia je rozhodnutie ako predávajúcej, tak kupujúcej osoby. Viaceré štúdie zároveň upozorňujú, že povinné prehliadku podnecujú skrývanie sex-biznisu a sú skôr kontraproduktívna a finančne neefektívna stratégia ochrany zdravia.

Dekriminalizácia

Dekriminalizačný prístup vníma sex-biznis ako slobodnú prácu, odmieta stíhanie akejkoľvek zainteresovanej strany. Zameriava sa aj na iné otázky týkajúce sa sex-biznisu (napríklad, prevencia násillia pri práci, ľudské práva) a snaží sa v sex-biznise zabezpečiť rovnaké pracovné práva ako sú v iných profesiách.

Výhody: Tento prístup odporúča aj Svetová zdravotnícka organizácia. Dekriminalizácia sex-biznisu zvyšuje bezpečnosť ľudí pracujúcich v sex-biznise, zabezpečuje ochranu ich práv a má pozitívne výsledky aj v oblasti ochrany zdravia (prevencie HIV a iných pohlavne prenosných ochorení).

Absencia zákona

Práca v sex-biznise nie je právne ukotvená a neexistuje jej úprava na celoštátnej úrovni. Je charakteristická pre Slovensko. Môžu existovať miestne legislatívne úpravy, ktoré však prácu v sex-biznise pokutujú alebo inak trestajú (v našich podmienkach napr. existencia všeobecne záväzných nariadení miest a obcí).

Chcete vedieť viac?

Kontaktujte: Mgr. Olívia Strelková, OZ Odysseus, sexwork@ozodysseus.sk

Program Červený dáždnik

Program Červený dáždnik občianskeho zruzenia Odysseus zabezpečuje služby pre ženy pracujúce v sex-biznise (vrátane osvety), presadzovanie ich práv a podporu aktívneho zapájania, a svojpomoc ľudí, ktorí pracujú v sex-biznise. Je jediným programom svojho druhu na Slovensku.

✓ Sex-biznis (z ang. sex work):

- dobrovoľná práca
- predaj sexuálnych služieb medzi 2 dospelými osobami
- nehodnotí a neodsudzuje

✗ Prostitúcia:

- nedobrovoľná činnosť – nútená prostitúcia, detská prostitúcia

www.odyseus.org

www.drogy.org

www.hiviads.sk

Informačný materiál vytvorilo OZ Odyseus v roku 2015.

**Materiál alebo jeho časť môže byť kopírovaná alebo reprodukováná len s uvedením zdroja. Zdroj:
Občianske združenie ODYSEUS**

Informačný materiál vznikol v rámci projektu Koniec násilia, čas na práva. Projekt Koniec násilia, čas na práva bol podporený sumou 44609,23 eur z Fondu pre mimovládne organizácie, ktorý je financovaný z Finančného mechanizmu EHP 2009-2014. Správcom Fondu je Nadácia otvorenej spoločnosti - Open Society Foundation. Cieľom projektu Koniec násilia, čas na práva je posilnenie zraniteľných skupín.

Pri tvorbe tohto informačného materiálu boli použité nasledovné zdroje:

Australian Federation of AIDS Organisations. (2012). Implementing the United Nations Political Declaration on HIV/AIDS in Australia's Domestic HIV Response: Turning Political Will into Action. Australia. <http://unpdaction.org.au/>

Barnett, L., Casavant, L. (2011,2014). Prostitution: A Review of Legislation in Selected Countries. Legal and Social Affairs Division Parliamentary Information and Research Service <http://www.parl.gc.ca/content/lop/researchpublications/2011-115-e.pdf>

International Comitee On The Rights Of Sex Workers In Europe. (2005). *Manifest osob pracujúcich v sex-biznise v Európe*. Amsterdam: ICRSE. <http://www.sexworkeurope.org/>

Jeffreys, E., Fawkes, J., Stardust, Z. (2012). Mandatory Testing for HIV and Sexually Transmissible Infections among Sex Workers in Australia: A Barrier to HIV and STI Prevention. *World Journal of AIDS*, 2, p. 203-211. doi:10.4236/wja.2012.23026

Jakobsson, P. (2013). Sex work in Europe: the legal landscape and a rights based way forward. Amsterdam: Correlation Network. http://www.correlation-net.org/images/stories/pdfs/products_corr3/spotlight_sexwork_web.pdf

Open Society Institute. (2012). *Ten Reasons to Decriminalize Sex Work*. <http://www.opensocietyfoundations.org/publications/ten-reasons-decriminalize-sex-work>

WHO. (2006). Violence against sex workers and HIV prevention: Information sheet. Violence against women and HIV/AIDS: critical intersections. Information Bulletin Series, Number 3. Geneva: WHO Department of Gender, Women and Health, Global Coalition on Women and AIDS <http://www.who.int/gender/documents/sexworkers.pdf?ua=1>

WHO. UNFPA. UNAIDS. NSWP. (2012). Prevention and treatment of HIV and other sexually transmitted infections for sex workers in low- and middle-income countries: recommendations for a public health approach. Geneva: WHO Department of HIV/AIDS http://apps.who.int/iris/bitstream/10665/77745/1/9789241504744_eng.pdf?ua=1